

İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

e-ISSN: 2147-6152

Yıl 10, Sayı 25, Ocak 2021

Makale Adı / Article Name

Öğretim Elemanlarının Sınıf
Yönetiminde Karşılaştıkları
Problemler

The Problems Faced by Instructors in
Classroom Management

Yazarlar

Kenan ÇİFTÇİ

Öğr. Gör.-Doktora Öğ., İğdır Üniversitesi, İğdır Sağlık Hizmetleri MYO, Çocuk
Gelişimi Bölümü, kenan.ciftci85@gmail.com

 ORCID: 0000-0002-1719-8186

Şefika Şule ERÇETİN

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
sefikasule@gmail.com ORCID: 0000-0002-7686-4863

Yayın Bilgisi

Yayın Türü: Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi: 29.07.2020

Kabul Tarihi: 26.01.2021

Yayın Tarihi: 29.01.2021

Sayfa Aralığı: 674-700

Kaynak Gösterme

Çiftçi, Kenan; Erçetin, Şefika Şule (2021). "Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemler", *İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S 25, s. 674-700.

(Bu çalışma, yazar beyanına göre doktora dersleri kapsamında yapılmış olup, 01.01.2020 tarihinden önce yapıldığından TR DİZİN tarafından şart koşulan etik kurul onayından muafır.)

ÖZ

Nitel bir durum çalışması olarak tasarlanan bu araştırmanın amacı öğretmen elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemleri belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubu 2019-2020 güz eğitim-öğretim döneminde Iğdır üniversitesinde çalışmakta olan 19 öğretmen elemanından oluşmaktadır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğine uygun olarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen elemanlarının sınıf yönetiminde en sık karşılaştıkları problemler; öğrencilerin derse karşı olan ilgi ve isteksizliği, derste telefonla ilgilenmeleri, derse geç gelmeleri, kendi aralarında konuşmaları ve hazırbulunuşluklarının yetersiz olması olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Yükseköğretim, Öğretim Elemanı

ABSTRACT

The aim of the current study, which is designed as a qualitative case study, is to identify the problems faced by instructors in classroom management. The study group of the research consists of 19 faculty members working at Iğdır University in 2019-2020 fall semester. Semi-structured interview technique was used to collect data. The data obtained was analyzed in accordance with the content analysis technique.

According to the results of the research, the most common problems faced by the instructors in classroom management were determined as the students' being indifferent and reluctance towards the course, using cell phone during the lesson, being late to the classroom, talking with each other and the lack of readiness of the students.

Keywords: Classroom Management, Higher Education, Instructor

Giriş

Hemen herkesin üzerinde uzlaşıya vardığı bilgi çağında olduğumuz gerçeği toplumların bir takım değişim-dönüşümler geçirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yeni çağda toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmek için ise en büyük görev birer zorunlu kültürleme aracı olan okullara düşmektedir. Eğitim sistemlerinin ana omurgasını oluşturan okullar bu kültürleme işlevini sahip oldukları eğitim ortamları aracılığıyla gerçekleştirirler.

İlkokuldan yükseköğretim düzeyindeki okullara kadar tüm eğitim kurumları, amaçladıkları hedeflere ulaşmak için eğitim-öğretim sürecini etkili şekilde tasarlamalı ve yönetmelidir. Çünkü “eğitim sisteminin başarısı bir sınıf ortamında genel hedefler doğrultusunda eğitimin ve okulun hedeflerine etkili bir şekilde ulaşmasıyla ilgilidir” (Tutkun,2003) . Bu nedenle sınıf yönetimi eğitim-öğretim sürecinin etkililiğinin en önemli göstergelerinden biri olarak sayılabilir. Larrivee (2005)’e göre sınıf yönetimi, anlamlı içerik, güçlü öğretim stratejileri ve verimli öğrenmeyi desteklemek için organizasyonel bir yapı içeren üç yönlü etkili öğretim stratejileri karışımından oluşan kritik bir bileşendir. Doyle (1980)’a göre etkili bir sınıf yönetimi sınıfta neler olabileceğine dair kapsamlı bilgi, büyük miktarda bilgiyi

hızla işleme yeteneği ve uzun bir süre boyunca etkili eylemlerde bulunma becerisi gibi beceriler gerektirmektedir(Doyle,1980). Bu haliyle sınıf yönetiminin birden fazla boyuttan oluşan ve uzmanlık gerektiren karmaşık bir süreç yönetimi olduğu söylenebilir.

Sınıf yönetiminin, öğrenci davranışını etkilemekten ve kontrol etmekten çok daha fazlasını içeren karmaşık bir dizi beceri olduğu anlayışına rağmen, sınıf yönetiminin çoğu kez “disiplin” ile ilgili olduğu izlenimi uyandırılmaktadır (Allen, 2010). Oysa etkili bir sınıf yönetimi disiplini, yani kuralları da içermektedir. Sınıf yönetiminde ortaya çıkan sorunların yalnızca kurallar koyularak ve bunların katı bir biçimde uygulanması sağlanarak çözüme kavuşmasını beklemek, gerek sınıf iklimine gerekse öğretmen öğrenci ilişkisi ve öğrenme ortamına zarar verici niteliktedir. Akbaşlı (2014)’nın Ornstein ve Lasley (2000)’den aktardığına göre sınıf yönetimi sürecinde etkili öğrenme ortamı oluşturma yaklaşımına sahip öğretmenler disiplini önceleyen öğretmenlere göre daha başarılı sonuçlar elde etmişlerdir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda etkili bir öğretmenden-egitimciden beklenen, çıkacak olan sorunlara (istenmeyen davranışlar vb.) ders planında yer vermesidir. İyi bir ders ya da etkinlik planı ile tüm fiziki koşullar kontrol edilerek ve öğrencilerin etkinliklere aktif katılımı sağlanarak karşılaşılabilecek sorunlar minimize edilebilir.

Öğretme etkinliklerinin olduğu her ortamda öğrenmenin ve öğretimin yönetiminden hatta ortamın yönetimi yani sınıf yönetiminden de kaçınılmaz olarak bahsetmek gerekmektedir. Bu bakımdan eğitim sistemi içerisindeki en yüksek dereceli okullar olan üniversitelerde yani yükseköğretimde de sınıf yönetimi önemine değinmek gerekmektedir.

Yükseköğretimde Sınıf Yönetiminin Önemi

Tüm eğitim kademelerinde olduğu gibi yükseköğretim seviyesinde de öğrenme ortamının ana unsurları öğreticiler ve öğrencilerdir. Diğer tüm unsurlar öğrenci ile öğretici arasında gerçekleşen etkileşimlerin düzeyini ve kalitesini artırmaya yardımcı bileşenlerdir. Bir diğer deyişle öğrenmenin kalitesini artırmaya yardımcıdırlar. İyi planlanmış bir ders süreci öğrenmeye ve başarılı bir sınıf yönetimine hizmet eder.

Eğitim sistemleri kademeler halinde yapılandırılmıştır. Bunun temel sebeplerinden biri öğrencilerin değişik yaş aralıklarında farklı bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor özelliklere sahip olmalarıdır. Bu durum farklı kademelerde görev yapan eğitimcilerin kullanacakları öğretim yöntem ve tekniklerini de etkilemektedir. Yükseköğretim düzeyinde, öğretim elemanı başarılı bir sınıf yönetimi için ders verdiği kitlenin sahip olduğu özellikleri iyi bilmeli ve derslerini ve öğrenme ortamını buna göre tasarlamalıdır. Çünkü sınıf yönetimi öğretim ile ilgili yapılan tüm etkinlikleri kapsadığı gibi sınıf içinde istendik davranışların artırılmasını, istenmedik davranışların ise azaltılmasını hedefler.

Etkili sınıf yönetiminde sınıfın fiziksel düzeni, zaman, planlama ve çevre ile ilişki, okul-aile işbirliği, öğretmenin sahip olduğu kişisel özellikler ve kullandığı yöntem ve teknikler birer boyut olarak önem taşımaktadır(Shindler, 2010, s. 15-55: Wiseman ve Hunt, 2014, s.15, 139,173). İyi bir öğretim elemanı etkili sınıf yönetimi için bu boyutları dikkate almalı ve öğretimi buna göre planlamalıdır. Görüldüğü üzere sınıf yönetimi birbiriyle etkileşim halinde olan birden çok unsurun koordinasyonunu gerektirmektedir. Bu da bu işi yapacak olan kişinin yani öğretim elemanının yalnızca alanında bilgili olmasının yetmeyeceğini, bunun yanında öğrenme-öğretme ile ilgili strateji, yöntem ve teknikleri, etkili iletişim becerileri, davranış bilimleri gibi bir takım alanlarda da bilgi ve beceri sahibi olması gerektiğini göstermektedir. Nitekim dünya yükseköğretim konferansı (2009) sonuç bildirgesinin 15. ve 21. maddelerinde eğitimin kalitesi ve öğretim elemanının önemine değinilmiştir. Sonuç bildirgesindeki ilgili maddeler sırasıyla “*Yükseköğretim kurumları, eğitim ve öğretim sistemlerini geliştirecek nitelikteki fonksiyonları yerine getirmek için fakültelerindeki öğretim elemanı ve diğer çalışanların eğitimine yatırım yapmalıdır*” ve “*Yükseköğretimde kaliteyi sağlamak için donanımlı, yetenekli, kendini mesleğine adanmış eğitim ve araştırma personelinin cezbedilmesi ve elde tutulmasının öneminin anlaşılmasını gerektirir*” şeklindedir. Konferansın sonuç bildirgesinin ilgili maddeleri, yükseköğretim kurumlarının eğitimde kaliteyi yakalamaları ve sürdürmeleri için öğretim elemanlarına yatırım yapmaları gerektiğinin altını çizmiş olmasından dolayı önemlidir. Bu kararların yükseköğretim kurumları için bir kılavuz niteliği taşıdığı söylenebilir.

Buradan yola çıkarak yükseköğretimde sınıf yönetimi, öğretim elemanlarının sınıf yönetimi becerileri ve sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemler ile ilgili yapılmış çalışmalara yakından bakmak konunun öneminin anlaşılması için faydalı olabilir.

Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemler

İlgili literatür incelendiğinde araştırmacıların sınıf yönetimine ilişkin çalışmalarının daha çok ilk ve orta öğretim düzeyini kapsadığı, yükseköğretime yönelik çalışmaların ise sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Oysa yükseköğretim düzeyinde de etkili ve verimli öğretim süreci açısından sınıf yönetimi büyük önem taşımaktadır. Son yıllarda yapılmış bazı çalışmalara bakıldığında;

Bozpolat, Uğurlu, Usta ve Şimşek (2016) öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşlerini inceledikleri araştırmalarında öğretim elemanları açısından karşılaşılan sorunları öğrencilerin derse karşı ilgisizlikleri olarak saptamışlardır. Aynı çalışmada öğrenciler açısından sorun durumları ise hocaların ders işlemede anlatım yönetimine ağırlık vermeleri, öğrenci seviyesine inememeleri ve uygulamaya az yer vermeleri olarak saptanmıştır. Uslu ve Avcı (2016) Öğretim elemanlarının sınıf yönetimi becerilerini belirlemek için yaptıkları çalışmalarında, öğretim elemanlarının sınıf yönetimi becerilerinin “iyi” düzeyinde olduğunu ve bu düzeyin cinsiyet, medeni hal, yaş ve lisans mezuniyeti değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığını tespit etmişlerdir.

Acar, Kılıç, Ay, Vardar ve Kara (2010) öğretim elemanlarının pedagojik formasyon ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında öğretim elemanlarının sınıf yönetimi ile ilgili pedagojik formasyona ihtiyaç duyduklarını belirlemişlerdir. Aksu, Çivitçi ve Baki (2008) ise çalışmalarında öğrencilerin bakış açısına göre öğretim elemanlarının uygulama ve davranışlarını incelemişlerdir. Araştırmalarının sonucuna göre öğrenciler öğretim elemanlarının ders uygulamaları ile ölçme-değerlendirme konularındaki davranışları hakkında genellikle olumsuz algıya sahiptir. Benzer şekilde Arslantaş (2011) ta yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin, öğretim elemanlarının yarısından çoğunu “*öğretim strateji-yöntem ve tekniklerini kullanma*”, “*iletişim*” ve “*ölçme-değerlendirme*” konularında yeterli

bulmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar bizleri öğretim elemanlarının sahip oldukları yeterlikler hakkında yeniden düşünmeye sevk etmektedir.

Eğitim fakültelerinin herhangi bir bölümünden mezun olan öğretmenler sınıf yönetimi konusunda gerekli eğitime sahip olarak mezun olmaktadır. Ancak iş üniversitelerde ders veren öğretim elemanlarına geldiğinde aynı durumdan bahsetmek pek mümkün değildir. Çünkü öğretim elemanlarının gerek işe alım gerekse çalışma koşullarında böyle bir ön şart bulunmamaktadır. Bu da eğitim fakültesi mezunu ya da pedagojik formasyon sahibi öğretim elemanları ile diğer lisans bölümlerinden mezun öğretim elemanlarının sınıf yönetim biçimlerinde farklılıkların oluşmasına neden olduğunu düşündürmektedir. Bu durum yükseköğretim kurumlarında etkili ve verimli bir eğitim sürecinin önündeki engellerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu araştırmanın amacı öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemleri incelemektir. Ayrıca elde edilen bulgulardan yaşanan sorunlara dair çözüm önerileri geliştirmek amaçlanmaktadır. Araştırmanın problem cümlesi “Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemler nelerdir?” olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda alt problemler oluşturulmuştur.

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- 1) Sınıf yönetiminde karşılaşılan problemler nelerdir?
- 2) Öğretim elemanlarına göre sınıf yönetiminde karşılaşılan problemlerin sebepleri nelerdir?
- 3) Öğretim elemanları sınıf yönetiminde karşılaşılan problemleri çözmek için ne tür girişimlerde bulunuyor?
- 4) Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlerin aşılması için çözüm önerileri nelerdir?

Bu sorulara verilen yanıtlardan öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde yaşadıkları sorunlara ve bu sorunların çözümüne dair birçok bulgu elde edilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Durum çalışmaları, araştırmacının kontrolü dışındaki olgu ve olaylar hakkında derinlemesine inceleme yapmasına imkân veren araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Ve bu yönüyle verilere bütüncül bir nitelik kazandırarak ayrıntılı verilerin incelenmesine olanak sağlar(Birel ve Çevik, 2020, s.66.).

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2019-2020 güz döneminde Iğdır Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda çalışmakta olan 19 öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken bir amaçlı örneklem seçimi yöntemi olan tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Amaçlı örnekleme soruna en uygun kesimi gözlem konusu yapmak demektir”(Potas ve Akçıl Ok, 2020,s. 153) .Tipik durumlar, sıradan ve benzeri olan olayları içeren durumlardır (Patton,2005). Katılımcılara ait kişisel bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Özellikleri

<i>Cinsiyet</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Kadın	9	47
Erkek	10	53
<hr/>		
Yaş		
25-29	2	11
30-34	12	63

35-39	4	21
40 ve üzeri	1	5
<hr/>		
Mesleki Deneyim		
0-5 Yıl	11	58
6-10 Yıl	7	37
11 ve üzeri	1	5
<hr/>		
Eğitim Düzeyi		
Y. Lisans	12	63
Doktora	7	37
<hr/>		
Pedagojik Formasyon		
Var	6	32
Yok	13	68

Araştırmaya katılan katılımcıların %47 'si kadın, %53'ü erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların %11'i 25-29, %63'ü 30-34, %21'i 35-39 aralığında iken %5'i de 40 yaş üzerindedir. Yine araştırmaya katılanların %58'inin 0-5 yıl arasında deneyime diğerlerinde sırasıyla, %37'sinin 6-10 ve %5'nin de 11 yıl ve üzeri deneyime sahip olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %63'ünün yüksek lisans %37'sinin ise doktora eğitime sahip olduğu saptanmıştır. Son olarak araştırmaya katılanların %32'sinin pedagojik formasyona sahipken %68'nin bu konuda herhangi bir eğitim almadıkları tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verilerinin toplanmasında görüşme ve yazışma tekniklerinden yararlanılmıştır. Görüşme tekniği araştırmacının, katılımcılarla yüz yüze ya da telefon gibi sesli, görüntülü iletişim araçlarıyla yaptığı veri toplama tekniği iken

yazışma ise daha çok mektup, anket ve yazılı testler gibi araçların kullanıldığı bir veri toplama tekniği olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2005).

Verilerin toplanmasında, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş açık uçlu sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ve ses kayıt cihazları kullanılmıştır. Forma son hali verilmeden evvel formda yer alan sorular için iki akademisyenin uzmanlığına başvurularak formların geçerliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Verilerin toplanması sürecinde kimi katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılmış yüz yüze görüşme ve ses kaydını kabul etmeyen katılımcılardan ise yazılı olarak yanıtlar alınmıştır. Verilerin analizi sürecinde gerek ses kayıtlarının transkripsiyonu, gerekse tema ve kodlar oluşturulma aşamalarında kimi katılımcılarla yeniden görüşülerek katılımcı teyidi sağlanmıştır. Verilerin analizi gerçekleştirilirken araştırmanın yöntemine uygun olarak içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2018)'e göre içerik analizinin yapılmasındaki asıl amaç, elde edilen verileri açıklayacak kavram ve ilişkileri ortaya koymaktır. Bu amaçla betimsel analizde özetlenerek yorumlanan veriler, daha derin ilişkileri tespit ederek kod ve temalara ulaşmak için içerik analizine tabi tutulur. Araştırma sürecinde sistematik olarak çalışılmış ve süreç kod belirleme, tema oluşturma, düzenleme ve yorumlama şeklinde tamamlanmıştır.

BULGULAR

Bu başlık altında öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunlar, bu sorunların nedenlerine dair görüşleri, sorunlarla baş etme yöntemleri ve diğer öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin çözüm önerileri ile ilgili bulgulara ve doğrudan aktarımlara yer verilmiştir.

Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemlerle İlgili Bulgular

Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemleri belirlemek amacıyla katılımcılara “Sınıf yönetiminde karşılaştığınız problemler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretim elemanlarından alınan yanıtlar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulguların yorumlanmasında ise betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. İlgili bulgulara tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemler

<i>Tema</i>	<i>Kodlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Problemler	Öğrencilerin derse olan ilgisizliği-isteksizliği- motivasyon düşüklüğü (K1,K3,K4,K5,K6,K7,K8,K10,K11,K16,K17,K 19)	12	63
	Derste telefonla ilgilenmeleri (K2,K3,K5,K8,K10,K12,K17,K18)	8	42
	Öğrencilerin iletişim becerilerindeki eksiklik (K1,K2,K5,K13,K14,K19)	6	32
	Öğrencilerin derse geç gelmeleri (K2,K5,K6,K8,K10)	5	26
	Öğrencilerin kendi aralarında konuşması (K2,K6,K10,K18)	4	21
	Öğrenci seviyesinin (hazırbulunmuşluk) yetersiz olması (K10,K11,K14,K18)	4	21
	Öğretim elemanlarının iletişim becerilerinin eksik olması (K14,K15,K19)	3	16
	Fiziki koşulların yetersiz oluşu (K3,K11,K12)	3	16
	Öğrencilerin verilen sorumlulukları yerine getirmemeleri (K5,K15,K17)	3	16
	Öğrencilerin konuyla alakasız sorular sormaları (K2,K10,K16)	3	16

Formasyon eğitimi almamış olmam (K1,K9,K12)	3	16
Sınıf mevcudunun fazla olması (K11,K14)	2	11
Müfredatın öğrencilere ağır gelişi (K7,K19)	2	11
Öğrencilerin ideolojik düşüncelerini belirtmeleri (K7,K16)	2	11

Öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler neticesinde, öğretim elemanları; öğrencilerin derse olan ilgisizliği, isteksizliği ve motivasyon düşüklüğünü (f:12), derste telefonla ilgilenmelerini (f:8), öğrencilerin iletişim becerilerindeki eksikliği (f:6), derse geç gelmelerini (f:5), kendi aralarında konuşmalarını (f:4), öğrencilerin hazırbulunmuşluklarının düşük oluşunu (f:4), kendi iletişim becerilerindeki yetersizliği (f:3), fiziki koşulların yetersizliğini (f:3), öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirmemelerini (f:3), öğrencilerin konu ile alakasız sorular sormalarını (f:3), kendilerinin formasyon eğitimine sahip olmamalarını (f:3), sınıf mevcutlarının fazla olmasını (f:2), müfredatın öğrencilere ağır gelmesini (f:2) ve öğrencilerin ideolojik düşüncelerini belirtmelerini (f:2) sınıf yönetimi açısından problem olarak tanımlamaktadırlar. Sınıf yönetiminde en sık karşılaşılan sorunlarla ilgili öğretim elemanlarının görüşlerine dair örneklere aşağıda yer verilmiştir.

K1: “*yetişkin bir birey olmanın gerektirdiği kendini ifade etme (sözlü, bedensel) şeklinde yetersizlik...*”

K5: “*öğrencilerin ilgisiz ve isteksiz davranışları...*”

K8: “*Ders esnasında öğrencilerin ders dışında başka durumlar ile meşgul olması. Buna örnek olarak cep telefonu, yakınındaki arkadaşları ile ders dışı sohbetleri...*”

K8: “*Öğrencilerin derse zamanında gelmemesi. Geç geç geldiklerinde derse girmek için izin istemeleri. Bu durumda dersin bölünmesi...*”

K10: "...dersi kaynatmak amaçlı alakasız soru sormaları."

K2: "...kendi aralarında konuşmaları, söz almadan konuşmaları..."

K11: "Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri yetersiz görülmektedir."

K19: "...İletişim becerilerim noktasında sorunlar yaşıyabiliyorum..."

Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemlerin Sebeplerine İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlerin sebeplerine dair düşüncelerini belirlemek amacıyla katılımcılara " Sizce sınıf yönetiminde karşılaştığınız problemlerin sebepleri nelerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Öğretim elemanlarından alınan yanıtlar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulguların yorumlanmasında ise betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. İlgili bulgulara tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3. Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemlerin Sebepleri

<i>Tema</i>	<i>Kodlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Problemlerin Sebepleri	Öğrencilerin ilgi-istek ve motivasyon eksikliği (K4,K5,K6,K7,K8,K12,K14,K16, K17, K18)	10	53
	Öğrencilerin hazır bulunuşluğunun yetersiz oluşu (K2,K3,K5,K7,K11,K13,K15)	7	37
	Öğrencilere yetersiz rehberlik ve oryantasyon verilmesi (K2,K9,K10,K11,K14)	5	27
	Öğretim elemanlarının disiplin anlayışı (K1,K6,K13,K15,K19)	5	27
	Derse karşı ön yargılı olma (K1,K14,K15,K18)	4	21

Öğrencilerin iletişim becerilerindeki eksiklik (K1,K13,K19)	3	16
Öğrencilerin kişisel gelişimlerdeki eksiklikleri (K1,K5,K15)	3	16
Öğrencilerin sosyoekonomik sorunları (K8,K9,K17)	3	16
Fiziki şartların yetersizliği (K8,K12,K14)	3	16
Öğrencilerin kendilerini mesleğe yakın görmemeleri (K5,K10)	2	11
Sınıf mevcutlarının kalabalık olması (K12,K14)	2	11
Öğretim elemanının formasyon almamış olması (K3, K12)	2	11
Öğretim elemanının dersi ilgi çekici şekilde işlememesi (K4, K16)	2	11

Öğretim elemanları sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunların sebeplerini; öğrencilerin ilgi-istek ve motivasyon eksikliği (f:10), öğrencilerin hazır bulunuşluğunun yetersiz oluşu (f:7), öğrencilere yetersiz rehberlik ve oryantasyon verilmesi (f:5), öğretim elemanının disiplin anlayışı (f:5), derse karşı ön yargılı olma (f:4), öğrencilerin iletişim becerilerindeki eksiklik (f:3), öğrencilerin kişisel gelişimlerdeki eksiklikleri (f:3), öğrencilerin sosyoekonomik sorunları (f:3), fiziki şartların yetersizliği (f:3), öğrencilerin kendilerini mesleğe yakın görmemeleri (f:2), sınıf mevcutlarının kalabalık olması (f:2), öğretim elemanının formasyon almamış olması (f:2) ve öğretim elemanının dersi ilgi çekici şekilde işlememesi (f:2) olarak belirtmişlerdir. Sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunların sebeplerine dair öğretim elemanlarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

K8: “...ilgisini çekmeyen konularda öğrenci veya öğrenci gruplarının dersi sabote etmesi...”

K18: “...öğrencilerin derse daha çok ilgi göstermemeleri...”

K7: “Öğrencilerin temelleri iyi olmadığı için bazı temel konuları anlatmamız gerekiyor.”

K15: “...yeterli bilgi ve donanuma sahip olmamaları...”

K2: “...yetersiz rehberlik verilmesi ve oryantasyon eksikliği”

K10: “...dersin önemi konusunda öğrencileri yeteri derecede ikna edememesi...”

K11: “öğrencilerin üniversite yaşam kültürüne henüz alışmamış olmaları...”

K1: “...öğrencilere karşı disiplinli davranmak-davranış biçimlerimde esnek olamamak...”

K13: “...benden kaynaklı kısmı ise ciddi bir otorite yerine samimi davranmamdan kaynaklanıyor olabilir.”

K15: “ Sınıfta öğrencilere daha güler yüzlü ve olumlu yaklaştığım için ilk etapta olumsuz davranışlarla karşılaştım.”

Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Problemleri Çözmek İçin Yaptıkları Girişimlerle İlgili Bulgu ve Yorumlar

Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemleri çözmek amacıyla ne tür girişimlerde bulduklarını belirlemek amacıyla katılımcılara “Sınıf yönetiminde karşılaştığınız problemleri çözmek için ne tür girişimlerde bulunuyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretim elemanlarından alınan yanıtlar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulguların yorumlanmasında ise betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. İlgili bulgulara tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaştığı Problemleri Çözüm Yolları

<i>Tema</i>	<i>Kodlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Problemleri çözüme yöntemleri	Öğrencilere rehberlik etme (K2,K4,K5,K9,K10,K11,K13,K14,K15,K16,K18,K19)	12	63
	Dersi interaktif işleme (K1,K2,K4,K10,K11,K12,K14,K16,K17)	9	47
	Farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma (K3,K4,K5,K6,K11,K12,K16,K17)	8	42
	Kuralların uygulanmasını sağlama(K5,K6,K8,K15)	4	21
	Öğrencinin kendisini ifade etmesine izin verme (K1,K8,K15)	3	16
	Fiziki eksiklikleri anında giderme(K3,K9,K12)	3	16
	Derslere hazırlıklı gitme (K1,K9)	2	11
Öğrencilerin eleştirilerini dikkate alma (K7)	1	5	

Öğretim elemanlarına sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmak için ne tür girişimlerde buldukları sorulduğunda çoğunlukla öğrencilere rehberlik etme (f:12), dersi interaktif şekilde işleme (f:9), farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma (f:8), kuralların uygulanmasını sağlama (f:4) gibi uygulamalara başvurduklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunlara karşı geliştirdikleri çözüm yollarına dair görüşleri aşağıda yer almaktadır.

K5: “...bireysel olarak ve grup olarak uyarılar... Kişisel sorunlarla alakalı görüşmeler...”

K9: “...birebir görüşülerek problemin kaynağını bulmaya çalışarak öğrenci ile beraber halletmeye çalışırım.”

K16: “İnteraktif ve dijital bir eğitim ortamı sağlamaya gayret ediyorum.”

K17: “Telefonu elinden bırakmayan öğrenciye soru sorup cevabını internetten bulmasını istiyorum.”

K8: “Ders başladığı anda cep telefonlarını titreşim değil sessiz oda alınıp çantaya ya da cebe konulması ikazını verdim. Ve sıranın üzerinde telefon olmayacak dedim.”

K3: “...isteksiz öğrencileri derse karşı ilgi uyandırmak için ara sıra kaldırıp soru soruyoruz, beyin fırtınası yaptırıp derse karşı ilgi uyandırıyoruz. Ayrıca öğrencileri motive etmek ve derse karşı ilgilerini arttırmak için aralarda konu dışı örnekler vererek toparlıyoruz.”

Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Problemler İçin Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgu Ve Yorumlar

Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlerin aşılması için önerdikleri çözümleri belirlemek amacıyla katılımcılara “Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlerin çözümü için önerileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretim elemanlarından alınan yanıtlar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulguların yorumlanmasında ise betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. İlgili bulgulara tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Problemler İçin Çözüm Önerileri

Tema	Kodlar	f	%
Öğretim elemanlarına çözüm	Öğretim elemanları iletişim becerileri konusunda kendilerini geliştirmeli (K4,K6,K10,K11,K15,K18,K19)	7	37

Öğretim elemanları pedagojik formasyon almalı (K2,K5,K8,K10,K12,K15)	6	32
Öğretim elemanlarına sınıf yönetimi konusunda eğitimler verilmeli (K5,K9,K11,K14,K15,K19)	6	32
Öğretim elemanları demokratik tutumlar sergilemeli (K1,K6,K10,K17,K18)	5	26
Öğretim elemanları öğrencilere değer vermeli (K1,K6,K18)	3	16
Öğretim elemanları öğrencilere rehberlik yapmalı (K4,K8,K17)	3	16
Öğretim elemanları derse hazır gitmeli (K2,K8,K11)	3	16
Öğretim elemanları öğrencileri alınan kararlara katmalı (K1,K17)	2	11
Öğretim elemanları istihdam edilirken sınıf yönetimi becerileri de değerlendirilmeli (K2,K7)	2	11
Öğretim elemanlarının iş yükleri azaltılmalı (K3)	1	5

Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunların çözümü için diğer öğretim elemanlarına ve yetkililere önerileri sorulduğunda; öğretim elemanları iletişim becerileri konusunda kendilerini geliştirmeli (f:7), öğretim elemanları pedagojik formasyon almalı(f:6), öğretim elemanları sınıf yönetimi konusunda eğitimler verilmeli (f:6), öğretim elemanları demokratik tutumlar sergilemeli (f:5), öğretim elemanları öğrencilere değer vermeli (f:3), öğretim elemanları öğrencilere rehberlik yapmalı (f:3), öğretim elemanları derse hazır gitmeli (f:3) önerilerinde bulunmuşlardır. Öğretim elemanlarının, sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunların

çözümü konusunda diğer öğretim elemanları ve yetkililer için yaptıkları önerilere dair görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

K2: "Öğretim elemanları mutlaka sınıf yönetimi ile ölçme ve değerlendirme alanlarında formasyon eğitimi almalıdır."

K5: "Her öğretim elemanı meslek öncesi formasyon eğitimi alması gerekir. Formasyon eğitimi olmayanlara, tecrübeli hocalar tarafından seminerler veya bireysel eğitimler verilebilir."

K8: "Akademisyen kimliğini takan her branştan hocaların pedagojik formasyon almaları kanaatindeyim."

K10: "İletişim konusunda donanımlı olmaları gerekiyor. Muhatap olduğu öğrenci kitlesinin "Z" kuşağının bir bireyi olduğunu hatırlayarak, onları yakalayabilecekleri bir dil tutturması gerekliliğini bilmesi gerekiyor."

K19: "Öğrencilerle iletişim ve davranış biçimleri ile alakalı mutlaka eğitimler, seminerler verilmeli."

K9: "En önemlisi öğretim elemanlarına sınıf yönetimi hakkında bilgi verilmeli. Yılda bir veya iki yılda bir..."

K14: "...Periyodik olarak (kanıta dayalı bilimsel gelişmeler ile birlikte) konu ile ilgili eğitimler düzenlenebilir."

K18: "...hâkimiyetin sadece öğretim elemanında olduğunu düşünmemeli... Çok sert bir dil kullanmamak."

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu bölüm, araştırma sonuçlarının alan yazında yer alan çalışmalarla karşılaştırılarak yapılan değerlendirmelerini içermektedir.

Çalışmanın ilk sorusu olarak öğretim elemanlarına yöneltilen "sınıf yönetiminde karşılaştığınız sorunlar nelerdir?" sorusuna alınan cevaplar incelendiğinde öğrencilerin derse olan ilgi ve isteklerindeki düşüklük, cep telefonu kullanımı, iletişim becerilerindeki yetersizlik, derse geç kalma, kendi aralarında konuşma ve öğrencilerin hazırbulunuşluklarındaki yetersizliklerin en belirgin sorunlar olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Şek, Aydın, Tedik ve Oltulu (2012)'nin

yapmış oldukları çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde en sık karşılaştıkları sorunlardan bazıları olarak belirledikleri “öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin yetersiz olması” ve “okula ve öğrenmeye ilgisiz öğrenci” sorunlu davranışları bu çalışmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Kaya ve Alım (2013)’in yapmış oldukları çalışmada da en çok karşılaşılan sorun olarak belirtilen öğrencinin derse karşı olan ilgi ve isteksizliği bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Yine Bozpolat, Usta ve Uğurlu (2015) da öğrenci ve öğretim elemanları üzerinde yapmış oldukları araştırmalarında, öğretim elemanlarına göre en önemli sınıf yönetimi sorununun öğrencilerin ilgisizliği olduğunu belirlemişlerdir. Seyfullahoğulları (2010) ise kalabalık sınıfların sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlarla ilgili yapmış olduğu çalışması neticesinde karşılaşılan sorunları “yanındakilerle konuşmak, söz almadan konuşmak, derse hazırlıksız gelmek, dersi dinlememek, arkadaşlarının dikkatini dağıtmak, arkadaşlarıyla tartışmak, arkadaşlarıyla kavga etmek” olarak saptamıştır. Saptadığı bu sonuçlar bu çalışmanın derse olan ilgisizlik, öğrencilerin kendi aralarında konuşmaları bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte Özgan ve Tekin (2011) ise çalışmalarında ulaştıkları hazırbulunuşluğun düzeyinin öğretmenlerin sınıf yönetimini olumsuz biçimde etkilediği sonucu, bu araştırmanın hazırbulunuşluk düzeylerindeki yetersizlik bulgularıyla paralellik göstermektedir. Ayrıca Siyez (2009) de liselerde görev yapan öğretmenlerin katılımıyla yapmış olduğu çalışmasında benzer şekilde “dersi dinlememe, dersle ilgili sorumluluklarını yerine getirmeme, söz almadan konuşma, ders akışını bozma” davranışlarını karşılaşılan sorunlar olarak saptamıştır.

Öğrenciler ders için gerekli olan yeterli motivasyon düzeyine sahip olmadıklarında, dersin amaçlarını bir ihtiyaç olarak görmemektedirler. Bu da öğrencilerin ders ile ilgili güdülenme düzeylerine etki etmektedir. Bu durum ders içinde anlatılan konuya odaklanmalarını engellemekte ve dersin amaçlarının gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır. Verimli bir öğrenme öğretim süreci için gerekli olan şartlardan biri öğrencilerin derse karşı ilgilerinin yüksek düzeyde tutulması olduğu dikkate alındığında öğrencilerin bu tutumlarının sınıf yönetimi açısından olumsuz bir durum olarak değerlendirilmesi kaçınılmaz olmaktadır. Dersin hedeflerini gerçekleştirme amacı taşıyan bir öğretim elemanının, öğrencilerin ilgi düzeylerini yüksek tutmak için derslerini daha farklı yöntem ve tekniklerle ilgi

çekici hale getirmeleri karşılaştıkları bu sorunun çözümü açısından önemli görülmektedir.

Derste cep telefonu kullanımı “öğrencilerin derse karşı olan ilgisizlikleri” sorunu ile birlikte düşünüldüğünde daha anlamlı hale gelmektedir. Öğrencilerin derse olan ilgi düzeylerinin düşük olmasının nedenleri arasında sayılabilecek bir durum olan cep telefonları dikkat dağıtıcı en önemli unsur olarak görülebilir. İşlenen dersi ilgi çekici bulmayan öğrenciler çok kolay bir şekilde ilgilerini cep telefonlarına yönltebilmektedirler. Bunun en önemli sebeplerinden biri, cep telefonlarının gelişen teknoloji ile birlikte sadece konuşma yapılabilen bir araç olmaktan çıkıp bireylerin sosyal medya uygulamalarına, mobil oyunlara, aktüel bilgilere ulaşabildiği bir teknoloji platformuna dönüşmüş olması olabilir. Cep telefonlarının ders esnasında kullanımının tamamen yasaklamasının gerçekçi bir uygulama olamayacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun yerine öğretim elemanı derslerini interaktif hale getirip farklı dijital uygulamaları dersine entegre ederek bir sorun olarak tanımlanan cep telefonlarını dersin amacına hizmet eden bir yardımcı haline getirip bu sorunu bir avantaja dönüştürebilir. Öğrencilerin motivasyonu artırılarak ve ders araç gereçleri ile kullanılan yöntem tekniklerde değişiklikler yapılarak sınıfta ortaya çıkan diğer istenmeyen durumlarında olumlu hale dönüşmesi sağlanabilir.

Öğretim elemanlarından alınan yanıtlara göre sınıf yönetiminde karşılaşılan problemlerin temelinde öğrencilerin ilgi ve istek eksikliği vardır. Araştırmanın sonucu Dirlikli, Sakallı ve Akgün (2015)’ün matematik öğretmenleri ile yapmış oldukları çalışmalarının sınıf yönetiminde karşılaşılan problemlerin temelinde öğrencilerin derse karşı olan ilgisizlikleri olduğu sonucu ile örtüşmektedir. Araştırma bulgularından öğrencilerin hazırbulunuşluğunun yetersiz oluşu bulgusu ise Çelikkaleli, Balcı, Çapri ve Büte (2009)’nin yapmış oldukları çalışma sonucunda elde ettikleri öğrencilerin sahip oldukları özelliklerin istenmeyen davranışların nedenlerinden biri olduğu sonucuyla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunların nedenlerine yönelik verdikleri yanıtlardan bir diğeri olan öğrencilere yetersiz rehberlik ve oryantasyon verilmesi, Kaya ve Alım (2013)’in Coğrafya öğretmenleri ile yapmış olduğu çalışmasının öğrenciden kaynaklı sorunların bilgi eksikliğinden olması sonucuyla

uyuşmaktadır. Yine araştırmanın sınıf yönetiminde karşılaşılan problemlerin nedenlerine yönelik sonuçlarından biri olan ‘öğrencilerin iletişim becerilerindeki eksiklik’, Ersoy (2005)’un sınıf içerisindeki iletişim eksikliği bulgusunu bir problem olarak belirtmesi ile paralellik göstermektedir. Araştırma bulgularından bir diğeri olan derse karşı ön yargılı olmanın sınıf yönetiminde sorunlara neden olduğu bulgusu, Dirlikli, Sakallı ve Akgün (2015)’ün ve Sapma (2013)’nin araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Öğretim elemanları tarafından, öğrencilerin derse karşı olan ilgi ve isteklerinin seviyesinin düşüklüğünün, hem bir sorun hem de sorunların sebebi olarak belirtilmesi dikkate değer bir durum olarak değerlendirilmektedir. Çünkü bu neden ve sonuçlar gözden geçirildiğinde doğrusal bir düşünce yaklaşımıyla olaylara yaklaşmanın, analiz etmenin pek de doğru olmadığı anlaşılmaktadır. Sorunlar ve nedenler, neden-sonuç gibi doğrusal bir anlayışla çözümlenemeyecek kadar karmaşık durumlar yaratmaktadır. Bu nedenle bu duruma doğrusal olmayan bir yaklaşımla yaklaşmak daha bütüncül bir sonuca ulaşılmasını sağlar. Sonuçta, bir şeyin nedeni olarak gördüğümüz bir durum, başka bir şeyin sonucu olabilir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programa kabul edildikleri andaki hazırbulunuşluk düzeyleri öğretim elemanları tarafından yeterli görülmemekle birlikte farklı desteklerle istenilen düzeye yaklaştırılabilir. Ancak bu durum önceki öğretim kademelerinde etkili öğretimin gerçekleşmediği, yani öğrencinin etkili bir sınıf ortamında bulunmadığı hakkında bilgi vermesi bakımından ayrıca önemli ve araştırılmaya değer bir durumdur.

Öğrencilere yeterli rehberlik ve oryantasyonun verilmemesinin bir sorun olarak addedilmesi beklenen durumlardan biridir. Çünkü aile ve sosyal çevresinden ayrılarak yeni bir hayata başlayan öğrencilerin yeni ortamlarına alışma süreçlerinde destekten mahrum kalmaları, birçok konuda deneme yanılma yöntemiyle doğrulara ulaşmasına neden olmaktadır. Bu da süreç içerisinde birçok kez hatalar yapmalarına ve bunların doğal olarak sınıf ortamına yansımaya sebep olmaktadır. Bunun önüne geçmek için “üniversiteye giriş”, “üniversitede yaşam” gibi derslerin ve sosyal aktivitelerin bir program dâhilinde öğrencilere sunulması yaşanan olumsuzlukları

ortadan kaldıracaktır. Ayrıca öğrenciler, iletişim becerilerini geliştirmek amacıyla da bu programlardan faydalanabilirler.

Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde kuralları aynı derecede etkin kullanmaları, ancak benzer eğitim süreçlerine sahiplerse mümkündür. Kuralları bir baskı unsuru olarak kullanmak ise sınıfta öğretene ve öğrenen arasındaki ilişkiyi zedeleyici niteliktedir. Bunun yerine dersi ilgi çekici hale getirip, herkesin katılımını sağlayarak istenmeyen davranışları engellemeyi tercih etmesi beklenir. Bunu sağlamak için ise öğretim elemanlarının ders anlatma yöntem ve tekniklerine, ölçme ve değerlendirmeye ve öğrenci psikolojisine hâkim olmaları gerekmektedir. Yine beklendik bir şekilde bu durum, öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaşılan problemlere dair çözüm önerilerine dair araştırma bulgularında karşımıza çıkmaktadır.

Öğretim elemanlarına sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlere karşı ne tür girişimlerde buldukları sorulduğunda çoğunlukla öğrencilere rehberlik etme davranışında buldukları yanıtı vermişlerdir. Araştırmanın bu sonucu Siyez (2009)'in “davranışın nedenleri hakkında öğrencilerle konuşma”, “rehberlik servisinden yardım isteme” ve “teneffüste öğrenci ile birebir konuşma” tespitleri ile benzerlik göstermektedir. Sarıtaş (2006) da bu araştırmanın sonucuyla benzer şekilde istenmeyen davranış karşılaşıldığında öğrenciye rehberlik edilmesi önerisinde bulunmuştur. Öğretim elemanlarından alınan yanıtlara göre bu problemler karşısında izledikleri diğer çözüm yolları; sırasıyla öğrenci katılımını sağlamak amacıyla interaktif bir ders işleyişini seçme, farklı yöntem ve tekniklere başvurma, kurallara uyulmasını sağlama olarak belirlenmiştir. Bu sonuç ile Kaya ve Alım (2013)'in çalışmalarında ulaştığı “etkili ders anlatımı, farklı teknikler kullanma, derse katılımı sağlama ve disiplin” tespitleri birbirine benzemektedir.

Öğretim elemanlarından sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunların çözümü için meslektaşlarına ve yetkililere önerilerde bulunulması istenildiğinde sırasıyla iletişim becerilerini geliştirmeli, pedagojik formasyon almalı, sınıf yönetimi konusunda eğitimler almalı, öğretim elemanları demokratik tutumlar sergilemeli, öğrencilere değer vermeli, öğrencilere rehberlik yapmalı, derse hazır gitmeli tavsiyesinde bulunmuşlardır. Dirlikli, Sakallı ve Akgün (2015)'ün etkili bir sınıf yönetimi için

gerekli olan yeterlikleri “öğretmenlere öğrencilerle iyi iletişim kurabilmeli, alan bilgisi iyi olmalı, farklı ders anlatma yöntemlerini kullanabilmeli, öğrenciye değer vermeli” olarak saptadığı çalışmaları bu araştırmanın sonuçlarıyla oldukça örtüşmektedir. Siyez (2009)’in araştırmasının sonuçlarına göre de öğretmenler en çok “Ergenlik dönemi problemleriyle başa çıkma, Sınıf yönetim becerileri, İletişim becerileri, Mesleki yenilikler, Kişisel gelişim ve Eğitimde Teknolojik gelişmeler” konularında hizmet içi eğitime ihtiyaç duymaktadır. Öğretmenlerin ihtiyaç duyduklarını belirttikleri alanlar ile bu araştırmanın sonuçları birbiriyle paralellik göstermektedir.

Sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik girişimler ve Öğretim elemanları için yapılan öneriler dikkate alındığında iletişim becerilerinin ön plana çıkması beklenen bir durum olarak değerlendirilebilir. Çünkü iletişim becerileri, sahip olunan bilgi ve becerileri daha etkili bir biçimde aktarmada ve sorunları çözmeye önemli bir yardımcıdır. Öğretim elemanlarının etkili bir sınıf yönetimi için, ortaya çıkabilecek sorunları öngörüp çeşitli önlemlerle sorunların önüne geçebilmesi için bu konuda eğitim almış olması gerekir. Pedagojik formasyon yada sınıf yönetimi ile ilgili bir eğitime sahip olmak, sorunları çözme konusunda öğreticiye avantajlar sağlayacağından, önemli olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak; önceki araştırmalarla birlikte düşünüldüğünde öğretim elemanlarından elde edilen verilerden ortaya çıkan bu araştırma, bizlere okul öncesinden yükseköğretime kadar farklı eğitim kademelerindeki sınıf yönetiminde ortaya çıkan sorunların birbiriyle benzeştiğini göstermektedir. Bu durum, eğitim hayatının ilk yıllarında giderilmeyen sorunların sonraki yıllarda da devam ettiğinin bir göstergesi olarak düşünülebilir. Eğitimin her kademesinde, aşılması gereken görevler ve kazanılması gereken davranışlar, bir sonraki kademe için birer hazırbulunuşluk ögesi olarak düşünüldüğünde yükseköğretimde de devam eden benzer durumların önceki yıllarda çözüme kavuşmamış problemlerin birer yansıması olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, bir takım önerilerde bulunmak gerekirse; öğretim elemanlarının büyük bölümünün eğitim fakültesi mezunu olmadığı düşünüldüğünde, pedagojik formasyon kadar yoğun ve kapsamlı olmasa

da sınıf yönetimi, etkili ders anlatma yöntem ve teknikleri ve etkili iletişim becerileri konularında zaman zaman çeşitli eğitimler almaları sağlanabilir. Öğretim elemanlarının istihdamında ders anlatma ve sınıf yönetimi yeterlikleri ölçülebilir veya bir ön koşul olarak belirlenebilir. Literatür incelendiğinde, yükseköğretimde sınıf yönetimi konularının diğer eğitim düzeylerine göre daha sınırlı sayıda çalışıldığı görülmektedir. Bu bağlamda özellikle öğretim elemanlarının bu bağlamdaki becerileri gerek nicel gerekse nitel yöntemler kullanılarak çalışılabilir. Ülkemizdeki ve diğer ülkelerdeki öğretim elemanlarının sınıf yönetimi konusunda sahip oldukları beceriler ve sınıf yönetimi konusunda almış oldukları yahut almak zorunda oldukları eğitimler karşılaştırmalı olarak incelenebilir.

Kaynakça

- Acar, Filiz E. Abdurrahman Kılıç, Şule Ay, Aslıhan Kuyumcu Vardar ve Resul Kara. “Öğretim Elemanlarının Pedagojik Formasyon İhtiyacı” In International Conference on New Trends in Education and Their Implications. Antalya, November 11-13, 2010.
- Akbaşlı, Sait. “Öğrenme ve öğretme sürecinin yönetimi”, Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi. Celal Gülşen. Ankara: Anı Yayınları, 3. bs., 2014, s.75.
- Aksu, Mualla Bilgin. Asım Çivitçi ve Baki Duy. “Yükseköğretim Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarının Ders Uygulamaları ve Sınıf İçi Davranışlarına İlişkin Görüşleri”. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 9/16 (2008): 17-42.
- Allen, Kathleen P.” Classroom Management, Bullying, and Teacher Practices”. Professional Educator. 34/1 (2010): no1.
- Arslandaş, H. İsmail. “Öğretim Elemanlarının Öğretim Stratejileri-Yöntem Ve Teknikleri, İletişim Ve Ölçme Değerlendirme Yeterliklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri/Student Views Regarding Teaching Staffs' Sufficiencies In Teaching Strategies-Methods And Techniques, Communication”. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8/15 (2011): 487-506.
- Birel, Fırat Kıyas ve Çevik, Mehmet Sabir. “Nitel Araştırma Desenleri”. Araştırma Teknikleri. Şefika Şule Erçetin. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2020, s. 1-16.

- Bozpolat, Ebru. Celal Teyyar Uğurlu, Hatice Gonca Usta ve Ahmet Salih Şimşek.” Öğrenci Ve Öğretim Elemanlarının Öğretim Yöntem Ve Tekniklerine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma”. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 27 (2016): 83-95.
- Bozpolat, Ebru. Hatice Gonca Usta ve Celal Teyyar Uğurlu.” Öğrenci ve Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetim Modellerine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma”. Electronic Journal Of Social Sciences, 15 (2016): 59.
- Çelikkaleli, Öner. F. Ayşe Balcı, Burhan Çapri ve Müge Büte.” İlköğretim Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Nedenleri Üzerine Görüşleri”. İlköğretim Online, 8/3 (2009): 625-636.
- Wiseman, Denisse G. and Hunt, Gilbert H. “Best Practice in Motivation and Management in The Classroom. Third Ed. Charles C. Thomas Publisher, (2014):15-173.
- Dirlikli Murat. Ali Fatih Sakallı ve Levent Akgün.” Matematik Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlar”. Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, 5 (2015): 36-57.
- Doyle, Walter. Classroom management. (1980).
- Dünya Yükseköğretim Konferansı Sonuç Bildirgesi: “Yükseköğretimin Yeni Dinamikleri Ve Toplumsal Değişim Ve Kalkınma İçin Araştırmalar”. Erişim 7 Ocak, 2020, http://webb.deu.edu.tr/bologna/diger_bildirgeler/yuksekogretim_konferansi_bildirgesi.pdf
- Ersoy, Ali. "İlköğretim bilgisayar dersindeki sınıf yerlesim düzeni ve öğretmen rolünün yapılandırmacı öğrenmeye göre değerlendirilmesi." TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology, (2005): 4-4.
- Karasar, Niyazi. Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2005.
- Kaya, Mehmet Fatih ve Mete Alım. ”Coğrafya Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Yaklaşımları”. Doğu Coğrafya Dergisi, 17/27 (2013): 169-186.

- Larrivee, Barbara. Authentic classroom management: Creating a learning community and building reflective practice. Allyn & Bacon, 2005.
- Özgan Habib ve Aykar Tekin. “Öğrencilerin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Sınıf Yönetimine Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri/Teachers' Opinions Regarding The Effects of Students' Readiness Levels on Classroom Management”. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8/15 (2011): 421-434.
- Patton, Michael Quinn. Qualitative Research. New York: John Wiley & Sons, Ltd., 2005.
- Potas, Nihan ve Akçil Ok, Mehtap. . “Örnekleme Yöntemleri”. Araştırma Teknikleri. Ed. Şefika Şule Erçetin. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2020, s. 143-162.
- Sapma, Gültekin. ”Matematik Başarısı İle Matematik Kaygısı Arasındaki İlişkinin İstatistiksel Yöntemlerle İncelenmesi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2013.
- Sarıtaş, Mustafa. Öğretmen Adaylarının Değerlendirmelerine Göre Sınıfta İstenmeyen Öğrenci Davranışlarını Değiştirmek ve Düzeltmek Amacıyla Yararlanılan Stratejiler. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XIX /1 (2006): 167-187.
- Seyfullahoğulları, Ayhan. “İlköğretim Okullarında Büyük Sınıfların Yönetiminde Karşılaşılan Sınıf İçi Sorunlara Öğretmen Yaklaşımı Üzerine Bir Araştırma”. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7/14 (2010): 21-39.
- Shindler, John.”Transformative Classroom Management: Positive Strategies to Engage All Students and Promote a Psychology of Success”. Jossey- Bass, (2010): 15-55.
- Siyez, Didem Müge. “Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Algıları ve Tepkileri”. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25/25 (2009): 67-80.

Şek, Şeyma. Serap Aydın, Gökçe Tedik Ve Hanife Oltulu. “Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Yollarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”. 11. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Mayıs 24-26 Mayıs 2012.

Tutkun, Ömer Faruk. “Sınıfta yerleşim düzeni”. Sınıf Yönetimi. Zeki Kaya. Ankara: Pegem Yayınlar, 2003, s.133.

Uslu, Turgut ve Müjdat Avcı. “Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Sınıf Yönetimi Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 /1 (2016): 611-637.

Yıldırım, Ali ve Hasan Şimşek. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.